

„Teatrul e un mecanism viu...”

• Interviu cu **Eliza Noemi Judeu**, managerul Teatrului Municipal Bacovia

- În ianuarie s-au împlinit 170 de ani de când o trupă din Bacău a oferit primul spectacol, așa că am putea spune că, pentru Teatrul Bacovia, sărbătorile au început încă din prima zi.

- Da, e an Centenar și nu uitați că peste noi vine trecutul: 170 de ani de teatru în Bacău și 70 de ani de existență a Teatrului Bacovia, cu trupa proprie. Ideea este că, la 9 octombrie 2018, ne-am amintit de începuturile acestui teatru. Practic, cu cât ne-am apropiat de 9 octombrie, cu atât am încercat să-i dăm o importanță acelei zile. Importanță pentru noi, pentru alții s-ar pune nici să nu conteze, dar pentru noi e important, pentru că ce a reușit teatrul acesta de la 1948 încoace e că el există.

- La 9 octombrie 1948 a fost prima premieră, dar practic teatrul a luat ființă în august, când s-a dat decretul Marii Adunări Naționale...

- Știm, dar știm foarte bine și că pregătirea unei premiere durează o perioadă de muncă, așa că eu, cel puțin, consider ziua de naștere a teatrului, drept ziua premierei. Practic, atunci publicul a intrat în sală să asiste la prima premieră a acestei instituții. Și eu sper să fie o surpriză

plăcută și pentru cei tineri și pentru cei mai în vârstă. Tot pe 9 octombrie a avut loc un spectacol lectură cu „Casa pisicii”, primul text pentru copii jucat atunci, în 9 octombrie 1948. Practic, teatrul acesta a început cu adresabilitate către cele două publicuri, tânăr și adult. Și atunci trebuie să onorăm și copilăria, pentru că așa a început.

- În presa locală au apărut informații referitoare la acest eveniment, însă mai mult sub aspectul rememorărilor. Ați gândit un program special pentru aniversare?

- Programul de sărbătorire a început la 24 septembrie. De ce atunci? Nu-i nimic semnificativ la această dată, dar am invitat teatre din Moldova să ne fie alături, pentru că trupa din Piatra Neamț, de exemplu, a împlinit anul trecut 60 de ani, Botoșaniul anul ăsta, noi împlinim 70, Bârladul mi se pare că acum doi ani a avut o sărbătorire, parcă tot 60. Și în ideea Centenarului am considerat că este de bun augur ca la Bacău să vină celelalte teatre din Moldova și să ne adunăm, așa, într-o horă. Și atunci, calculat, au evoluat toate teatrele. A început Bacovia și s-a jucat alternativ cu teatrele din Galați, Suceava, Bârlad, Botoșani, Piatra Neamț și Chișinău. Teatrul Bacovia a adus la rampă spectacole, poate nu cele mai reprezentative, dar ideea a fost să fie văzute montările regizorilor băcăuani Dumitru Lazăr Fulga, Gheorghe Balint și mai tinerilor Horia Suru și Mădălin Hîncu. Din producțiile noastre am ales spectacole în așa fel încât să fie văzută toată trupa. Teatrele din Moldova au venit, fiecare, cu spectacolul pe care l-au considerat mai reprezentativ. Pe lângă piesele selectate, avem în lucru

trei spectacole, toamna începând și cu sărbătorire și cu trei premiere. Prima a avut loc pe 9 septembrie, cu piesa „Steaua fără nume”, după Mihail Sebastian, în regia domnului Gheorghe Balint, apoi va urma „Commedia del’arte”, regizată de Mihai Serghei Todor, pe un text colectiv, c-așa-i commedia, și Horia Suru, cu un text contemporan, premiat la Bacău-Fest Monodrame, „Crocodilul”, după Elise Wilk. Deci, practic, stagiunea va oferi publicului un clasic, o commedia și un contemporan. Cam asta ar fi, în mare...

- ...programul legat de sărbătoare... Și cel de stagiune?

- După sărbătorire o să mai montăm, la Animație, „Momo”, după Michael Ende, tot în regia lui Gheorghe Balint, și apoi luăm o pauză, în sensul că doar vom juca. Nu mai repetăm nimic, e cazul să ne bucurăm un pic, pentru că e mai puțin știut, asta nici nu trebuie să știe publicul foarte mult, dar noi în acești doi ani am muncit strict pentru această sărbătorire, adică spectacolele montate au fost făcute în ideea celebrării celor 70 de ani. Având grijă să fie un test bun, să joace toți actorii, s-a muncit foarte mult. După sărbătorire, Drama ia o pauză și repetă Animația, iar din ianuarie încolo, după ce vom avea bugetul pe masa noastră, vom vedea cât ne vom putea permite să realizăm. Cert este că domnul Petru Vutcărașu va veni și va monta „Zbor deasupra unui cuib de cuci” și că tânărul Vlad Cristache, pentru care nu am decis titlul piesei, dat fiind că dânsul nu cunoaște trupa, e invitat să o cunoască și de comun acord vom alege textul de montat. Și

Cornel GALBEN

„Teatrul e un mecanism viu...”

la Animație, în perioada primăverii, Toma Hogeia – e un vis al meu – va monta „Tache, Ianche și Kadâr”.

- Care mai este componența trupei acum și cum faceți legătura cu vechea generație?

- Întotdeauna mi-a plăcut mixtura de generații, întotdeauna am considerat că nu se poate teatru fără cineva... Trupa, trupa cred eu că este bine, pentru că am mai angajat nouă tineri și în acest fel avem acoperite cumva toate vârstele. Domnul Zăncescu își continuă colaborarea cu noi, domnul Baltag, de asemenea. Anul trecut a venit domnul Ștefan Hagimă, colaborator, au venit tinerii actori, doi de la Iași, Andreea Darie, Tudor Hurmuz, de la UNATC – Minodora Broscoi, Eduard Burghelea, tot de la Iași, Dragoș Stan, iar la Animație – Ilinca Istrate, Beatrice Teișanu, Giuseppe Torboli, Andi Andriuca. Trupa Animației era foarte subdimensionată și, numai bine, acum e completă. Venind doi băieți, două fete, vorbim despre altceva.

- Problema cu sălile pentru cele două colective ați rezolvat-o?

- Păi ce era de rezolvat? Ca de obicei, avem sala mare și sala studio. Sala Studio a devenit fosta librărie Glissando, vechea sală studio, am s-o repet, ca să se înțeleagă în cele din urmă de către unii și alții, nu a mai primit aviz de funcționare. Prin urmare, ne-am adaptat la fostul Glissando.

- Fiind o sală mai mică, presupune montări cu piese speciale și cu personaje mai puține...

- Asta se întâmplă și la sala veche, adică nu e o diferență enormă. Felul cum era configurată

sala aceea studio nu permite mai mult decât permite Glissando, care se numește acum Sala Studio Experiment „Petru Valter”. Dat fiind faptul că noi suntem un teatru cu două secții, Dramă și Animație, cu acordul familiei, din respect, am considerat că dacă dânsul tot a fost un experimental în teatrul de animație, am considerat că numele său merită să figureze pe frontispiciul acestui teatru, reprezentând evident ideea de experiment, de avangardă... El este cel care a ridicat Teatrul de Animație din Bacău și l-a ridicat foarte bine și foarte sus. La Animație încă se mai vorbește despre dânsul (*Așa era la Petru, așa făcea Petru...*). Aici n-o să facem ca la Petru, dar nu uitați că a rămas în conștiința actorilor.

- El a realizat la vremea sa câteva spectacole care au făcut vâlvă în țară, nu doar la nivelul Moldovei...

- Da! Una dintre premiile acestei stagiuni va avea loc acolo: piesa „Crocodilul”, regizată de Horia Suru, care este cu tineri, despre tineri. În această sală, tot anul trecut, noi am avut programul de spectacole-lectură, recitalul domnului Viorel Baltag, spectacolul de muzică și poezie „L’amour”, făcut împreună cu colega mea Denisa Ababei, care cântă foarte frumos. Acolo au avut loc lansări de cărți de teatru, acolo a avut loc Bacău-Fest Monodrame. Ei bine, încerc, poate că am reușit, poate că n-am reușit în măsura în care-mi doresc, dar deocamdată, în doi ani, atât am putut să fac.

- Piesele laureate la festival vor fi montate?

- Textele, da, sunt. „Crocodilul” e piesă premiată la festival iar anul viitor o vom monta pe cea

care a luat premiul în 2018. Și când festivalul se numea „Gala Star” se mergea pe același principiu, ca textele premiate să devină spectacole, cum e și firesc, numai că nu era foarte bine specificat acest lucru. Eu am mărit premiul, l-am bugetat un pic mai mult și atunci e mult mai clar că textul rămâne proprietatea teatrului, firește cu obligația de onoare de a-l și monta.

- E un stimulent și pentru autor, și pentru actor, și pentru regizor...

- Sper!

- În privința publicului, ce se mai întâmplă? Vine lumea la spectacole?

- Eu cred că Teatrul Bacovia are un public al său și da, vine. Să vă spun acum că lumea a reînceput să vină la teatru taman pe perioada mea, da, a început să vină din nou la teatru, n-am ce să fac. Am umblat un pic și la prețuri, le-am făcut mai logice, mai permissive, adică există prețuri de 30-35 lei, pentru pensionari – 15 lei, pentru elevi-studenți – 8 lei. Dar banul nu te poate împiedica să vii la teatru, în condițiile în care un pachet de țigări e 16 lei și toți și-l cumpără. În privința repertoriului și a felului în care arată spectacolele poate fi discutabil, dar nu mai discutabil ca alte dați. Din punctul meu de vedere, prin textele propuse și felul în care au ieșit spectacolele, nimeni nu mai are motiv să nu calce pragul teatrului. Plus că și la Animație deja ieșim la festivaluri. Numai toamna asta Teatrul Bacovia este invitat la trei festivaluri, cu piesa „Dragă Elena Sergheevna”, care într-adevăr se pare că a luat un pic maul și asta mă bucură foarte mult. Acolo joacă

„Teatrul e un mecanism viu...”

Firuța Apetrei, rolul profesoarei, cu Ștefan Alexiu și cu tinerii Burghelea, Minodora, Hurmuz. Fac un spectacol foarte frumos, cu o scenografie deosebită, care pleacă la un festival de scenografie la Sfântu Gheorghe. În septembrie a fost invitat spectacolul la festivalul de la Piatra Neamț, la festivalul de la Galați, ca să nu mai spun că și anul trecut a fost la festivalul de la Suceava, exact după ce a ieșit premiera. Animația a scos două spectacole foarte frumoase, „Hainele cele noi ale împăratului” și „Aventurile lui Habarnam”. Arată altfel și aceste spectacole...

- În ce sens?

- În sensul că după mulți, după foarte mulți ani, ordonatorul de credite a înțeles sau l-am ajutat să înțeleagă, pentru că asta era rostul meu, ce înseamnă de fapt o producție de teatru. Înțelegând, a sprijinit financiar și atunci, desigur că vedem, într-adevăr, la momentul când se trage cortina, cum ești transportat în altă lume și prin decor, care este important și costisitor. Iar noi ne-am bucurat până în prezent de sprijinul financiar al ordonatorului de credit, ceea ce e foarte bine. Ca să nu mai spun că, fără falsă modestie, am adus al treilea premiu pentru Teatrul Bacovia, la un festival de monodramă din Kosovo-Pristina, în regia lui Sorin Militaru, ca invitată la festivalul lor, MonoAkt. Iar în privința aceasta, odată cu prezența mea acolo, la Kosovo, și cu acest premiu, Bacău-Fest Monodrame a intrat sub umbrela Institutului Internațional de Teatru, ceea ce înseamnă că de acum putem vorbi în limbi străine în privința festivalului. Am fost acceptați, chiar dacă cv-ul festivalului era suficient pentru ca să

aibă loc sub umbrela Institutului de Teatru, dar mai erau de făcut câțiva pași, pe care i-am parcurs ușor-ușor și, din 2019, Bacău-Fest Monodrame va fi internațional. Gala Star avea ideea de internațional, dar eu am considerat că a fi internațional nu înseamnă doar a invita un străin, doi, trei pe aici. Nu, am făcut pașii care trebuiau făcuți și a devenit internațional cu acte în regulă. Și cu alte deschideri, și cu oportunități, așa cum cred eu că se face. Cine va veni după mine și are idei mai bune, să le pună în valoare!

- Să sperăm că se va derula în continuare și că va fi finanțat. Mai aveți și alte proiecte legate de colectiv?

- Nu pot să mă lansez acum, pentru că în teatru lucrurile nu sunt totdeauna exacte. Mai iese unul la pensie, se mai îmbolnăvește altul, mai murim, Doamne, ferește! Teatrul e un mecanism viu. Aici, oricât aș fi eu de programată și de programatoare de programe trebuie să țin cont permanent de ce se întâmplă practic, în timp, în teatru. Continuăm proiectul „Spectacole de lectură”, care a fost de succes, propunându-se prin el lectura unor texte clasice ale unor dramaturgi români. Știu că plac și se pare că da, publicul băcăuan are aplecare spre textul clasic, dar iată că doamna Florica Ichim, care iubește acest teatru mi-a trimis o cutie întreagă de texte contemporane, care s-au lansat la festivalul de la Sibiu. Și atunci programul de spectacole-lectură va „suferi” o schimbare benefică pentru spectatori și pentru actori, pentru că vom începe să facem cunoscute aceste texte contemporane. Programul se susține și prin culturalizarea publicului, nu a maselor.

Emisiunea de pe TVR 2, anunțată la începutul lui octombrie 2018, „Drag de România mea”, promite să fie răsăritul unui oaspete cu soare în glas și fereastră în inimă...!

E timpul cântului de pasăre al gurii de cuib, de cer al ochilor, de brațe ale îmbrățișării... E timpul urcării în bătaile inimii la văzduhul lăuntric omenesc, unde râde un înger, e timpul când Paul Ciprian Surugiu-Fuego va răsădi flori muzicale, ale sale flori și ale vulturilor și vulturitelor muzicii românești ce sus, lângă soare, sărută gura veșniciei și-nveșnicește sărutările noastre...!

„Drag de România mea” e dragul său românesc și e dragul românesc al nostru, românii cu cinstea, curățenia, ruga și jertfa noastră, clădite în zid crenelat jur-împrejurul inimii mari, în formă de patrie...!

Da, există un anume drag, doar unul în lume, dragul românesc, așa cum e dorul românesc, doar unul și el în lume! Dragul acesta, numai și numai românesc este din octombrie 2018 cernut ca o ninsoare proaspătă de cântec și poem peste țară...!

Emisiunea s-a lansat într-o galantă serbare de televiziune estetizată, pe 7 octombrie a.c. și va emite în continuitate, pe firul a două ore, între 15 și 17 ale fiecărei duminici. Spre a intra în fascinantă atmosferă a familialului spectacol creat de Fuego, propria-i prezentare sprijină mai mult decât oricine curiozitatea telespectatorului:

„Proiectul acesta se vrea a fi o celebrare a calității! Cei care mă cunosc știu că nu mă implic în orice fel de inițiativă. Oamenii știu că eu fac lucrurile cu seriozitate, astfel că și această emisiune va fi tratată la fel, încercând să o transform într-o frumoasă poveste despre România. Vor fi mai multe gale, distincte, cu eroi, oameni talentați, copii, emoții și valori pe care nimeni nu le poate contesta. Voi aduce tot felul de personalități, simboluri și voi încerca să îmbrac altfel ceea ce are țara mai frumos și mai special – arta și cultura sa! Asta pentru că mi-e drag de România mea!”

Aurel V. ZGHERAN